

Muovien ympäristövaikutusten hallintakeinot

Loppuseminaari 14.12.2021

MYSTEERI-HANKE

SYKE

SYKE: Topi Turunen

Raportin sisältö

- Mikromuovit
- Kertakäyttömuoveja koskeva direktiivi ja sen implementointi
- Makromuovit
- Green Deal -sopimukset

Mikromuovit

- REACH-asetukseen tulossa rajoituksia tarkoituksella lisättyihin mikromuoveille.
- EU:n lannoitevalmisteasetuksen mukaan lannoitevalmisteisiin lisättävien polymeerien on 16.7.2026 jälkeen oltava biohajoavia
- Oxo-muovien kielto SUP-direktiivissä
- Mikromuovien sääntelyllä on ollut vaikea puuttua kulumalla syntyvien mikromuovien ympäristöön pääsemiseen
 - Tähän voitaisiin vaikuttaa esimerkiksi makromuovien sääntelyn kautta
- Ympäristöluvissa ei käytännössä olla myöskään pystytty puuttumaan teollisesta toiminnasta syntyviin mikromuovipäästöihin (analytiikan puute)

SUP-sääntely (1)

- Tuotekiellot: muoviset vanupuikot, ruokailuvälineet, lautaset, pillit, juomien sekoitustikut ja ilmapallojen varret. Kertakäyttöiset muovista valmistetut juomapakkaukset, jos niiden korkit ja kannet eivät pysy kiinni.
- Tavoitteet kulutuksen vähentämiseksi: vähennettävä muovisten elintarvikepakkausten ja juomamukien käyttöä esim. asettamalla kansallisia vähennystavoitteita sekä varmistamalla, että myyntipisteissä on saatavilla vaihtoehtoisia tuotteita ja ettei kertakäyttöisiä muovituotteita tarjota loppukuluttajalle myyntipaikassa ilmaiseksi.
- Velvollisuudet tuottajille: osallistuvat jätehuollon, puhdistamisen sekä valistustoimien kustannuksiin. Tämä koskee elintarvikepakkauksia, juomapakkauksia ja mukeja, tupakkatuotteita, kosteuspyyhkeitä, ilmapalloja ja kevyitä muovikasseja.
- Sekoitevelvoite: vuoteen 2025 mennessä PET-pulloissa on käytettävä 25 prosenttia kierrätettyä muovia. Vuoteen 2030 mennessä kierrätetyn muovin osuuden on oltava 30 prosenttia.

SUP-sääntely (2)

- Merkintävaatimukset: selkeät ja vakiomuotoiset merkinnät, miten jäte olisi hävitettävä, onko tuotteella haitallisia vaikutuksia ympäristöön sekä se, onko tuotteessa muovia.
- Valistus: lisätään kuluttajien tietoisuutta roskaantumisen haitallisista vaikutuksista sekä käytettävissä olevista uudelleenkäyttöjärjestelmistä ja jätehuoltovaihtoehdoista.
- Kalastusvälineiden osalta komissio pyrkii täydentämään nykyisiä toimenpiteitä tuottajavastuuta koskevilla järjestelmillä muovia sisältäviä kalastusvälineitä varten.
- SUP-velvoitteita implementoidaan/implementoitiin 2021 syksyn muutoksissa jätelainsäädäntöön
- Direktiivin tulkintaan liittyy vieläkin määrittelyongelmia esim. ns. dispersiomateriaalien muovistatuksen osalta jos dispergointi ei muodosta pintaa vaan on materiaalissa.

Makromuovit

- Muovipakkausten erilliskeräys (Suomen Uusiomuovi Oy). Muut kuluttajamuovit eivät kuulu kierrätysjärjestelmän piiriin. Toistaiseksi sekalaisen yhdyskuntajätteen seassa.
- EoW-sääntely: kansallinen EoW-asetus kierrätysmuoville valmisteilla, tällä hetkellä kierrätyslaitokset toimivat pääasiassa ns. harmaalla alueella, haitallisten aineiden tunnistaminen ja ohjaaminen voivat aiheuttaa ongelmia muovin kierrätyksessä
- Kansallisiin muovin kierrätystavoitteisiin yltäminen
- Roskaantuminen: roskaamiskielto, SUP-sääntelyn mukaisen tuottajavastuun velvoitteet vähentää roskaantumista ja osallistua sen puhdistamiseen.
- Tuotesuunnittelua koskevassa sääntelyssä ei vielä ole tarpeeksi vaatimuksia muovin kierrätyksen tukemiseksi. Myöskään useille muovituotteille ei ole säädetty ekosuunnittelua koskevia tuoteryhmäkohtaisia vaatimuksia.
- Kannusteita kierrätysmuovin käyttöön ei juurikaan ole PET-pulloja koskevan sekoitevelvollisuuden lisäksi

Green Deal -sopimukset

- Kaupan liiton ja ympäristöministeriön sopimus vähentää muovikassien kulutusta Suomessa (2016)
- Ympäristöministeriö, Rakennusteollisuus RT ry, Muoviteollisuus ry, Suomen Kuntaliitto ry, rakennus- ja sisustustarvikekaupan liitto RASI ry, Sähköteknisen Kaupan liitto ry (STK), Teknisen Kaupan liitto ry (TKL), Kemianteollisuus ry ja Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry green deal –sopimus rakentamisen muoveista (2020)
- Ympäristöministeriö valmistelee yhdessä Elintarviketeollisuusliitto ry:n, Kaupan liitto ry:n, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry:n, Päivittäistavara-kauppa ry:n ja Suomen Pakkausyhdistys ry:n kanssa green deal -sopimusta muovisten kertakäyttöisten annospakkausten ja annospakkauksissa käytetyn muovin kulutuksen vähentämiseksi

**Kysymyksiä,
kommentteja?**

